

Jona 1 – op de vlucht voor God

- Lezing: Jona 1 (NBV)

¹Eens richtte de HEER zich tot Jona, de zoon van Amittai: ²Maak je gereed en ga naar Nineve, die grote stad, om haar aan te klagen, want het kwaad dat ze daar doen is ten hemel schreiend.' ³En Jona maakte zich gereed, maar vluchtte naar Tarsis, weg van de HEER. Hij ging naar Jafo en vond er een schip met bestemming Tarsis. Hij betaalde de overtocht en ging aan boord om mee te varen naar Tarsis, weg van de HEER.

⁴Maar de HEER wierp een hevige storm op de zee, en de zee werd zo wild dat het schip dreigde te breken. ⁵De zeelieden werden bang, en ieder riep tot zijn eigen god om hulp. Ook gooiden ze, om het gevaar af te wenden, de lading in zee. Maar Jona was in het ruim van het schip afgedaald, was daar gaan liggen en in een diepe slaap gevallen. ⁶De schipper ging naar hem toe en zei tegen hem: 'Wat lig jij hier te slapen! Sta op, roep je God aan! Misschien dat hij zich om ons bekommert, zodat we niet vergaan.' ⁷Intussen overlegden de zeelieden: 'Laten we het lot werpen om te weten te komen wiens schuld het is dat deze ramp ons treft.' Ze wierpen het lot, en het lot viel op Jona. ⁸Toen zeiden ze tegen hem: 'Vertel ons: Hoe komt het dat deze ramp ons treft? Wat doe je hier aan boord? Waar kom je vandaan? Uit welk land kom je? Bij welk volk hoor je?' ⁹Jona antwoordde: 'Ik ben een Hebreëer en ik vereer de HEER, de God van de hemel, de God die de zee en het land gemaakt heeft.' ¹⁰De mannen werden doodsbang, en toen ze van hem hoorden dat hij was weggevlucht van de HEER, zeiden ze tegen hem: 'Hoe heb je dat kunnen doen?' ¹¹En ze vroegen hem: 'Wat moeten we met je doen, dat de zee ons met rust laat?' Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. ¹²Hij antwoordde: 'Gooi me in zee, dan zal de zee jullie met rust laten. Want ik weet dat het mijn schuld is dat deze storm zo tegen jullie tekeergaat.' ¹³Maar de mannen roeiden uit alle macht om weer aan land te komen; dat lukte hun echter niet, want de zee ging steeds onstuimiger tegen hen tekeer. ¹⁴Toen riepen ze tot de HEER: 'Ach HEER, laat ons toch niet vergaan als wij het leven van deze man opofferen. Reken het ons niet aan als hier een onschuldige sterft. U bent de HEER, al wat u wilt dat doet u!' ¹⁵Toen tilden ze Jona op en gooiden hem in zee, en de woede van de zee bedaarde. ¹⁶De mannen werden vervuld van bang ontzag voor de HEER. Ze brachten hem een offer en deden hem geloften.

Preek

Lieve mensen,

Wat gebeurt er als je op de vlucht gaat voor God? Weet je wat het rare is: ik denk dat we allemaal wel wat weg hebben van Jona. Ik denk dat we allemaal wel vluchten voor God. Sinds Adam en Eva zit dat in ons bloed. Denk ook aan de overdenking van Jan-Henk over je verstoppertje voor God. Er kunnen allerlei redenen zijn om voor hem op de vlucht te gaan.

Neem Jona. Wat drijft hem? Veel mensen zeggen: angst. Die grote stad Nineve, dat was nogal wat. Erger dan de Taliban. Er zijn verhalen bekend dat bij vijanden twee benen en de linkerhand er af gehakt werden. Waarom? Omdat je dan, terwijl de vijand daar op de grond lag dood te bloeden, hem nog spottend de rechterhand konden schudden. Zo luguber. En God is een God van recht: hij kan dat niet aanzien. Dus moet Jona naar Nineve. Dat is maar weinig profeten opgedragen, dat ze naar het hol van de leeuw moeten. Jona weigert. Is hij bang?

Nou, het rare is, Jona heeft een heel ander motief. Om daar achter te komen moeten we even iets verder kijken in dit boekje. In hoofdstuk 4:2

Slide Hij bad tot de HEER: 'ach HEER, heb ik het niet gezegd toen ik nog thuis was? Daarom wilde ik naar Tarsis vluchten. Ik wist het wel: u bent een God die genadig is en liefdevol, geduldig en trouw, en tot vergeving bereid.'

Hij gunt de Ninevieten geen bekering. Hij wil niet dat ze gered worden. Hij gunt ze geen genade. Hij weet dat God genadig is. We zijn Jona namelijk al eerder in de Bijbel tegengekomen. In 2 Koningen 14:25. Daar staat

Slide Jerobeam herstelde de grens van Israël, van Lebo-Hamat tot aan de Zoutzee, zoals de HEER, de God van Israël, had voorgezegd bij monde van zijn profeet Jona, de zoon van Amittai, uit Gat-Hachefer.

Jona had toen voorspoed moeten profeteren aan Jerobeam. Maar dat is raar. Want Jerobeam is, zo staat er vlak voor, een koning die het helemaal niet nauw nam met Gods regels. En toch is God genadig. Het land wordt uitgebreid. Er wordt gebied veroverd. God is genadig en Jona had dat geprofeteerd. En waarom is God genadig? Ook dat lezen we: '*De HEER had namelijk gezien hoe bitter de Israëlieten, van hoog tot laag, te lijden hadden en dat er niemand was die hun te hulp kwam.*' (2 Kon. 14:26)

Jona vindt dat Nineve dat niet verdient. Hij weet uit ervaring dat God mensen wil helpen en als het kan dat iedereen tot bekering komt. Zo heeft hij de HEER leren kennen. En dat gunt hij de Assyrische hoofdstad niet.

Jona is op de vlucht voor God. Maar niet vanwege een verkeerd beeld van *God*. Maar vanwege een verkeerd beeld van zichzelf. En ook een verkeerd beeld van zijn *peer-group*, zijn volk, Israël. Hij stelt zich boven Nineve. En wat hij voor Israël zelf wel aanvaardbaar vindt – ze gaan tegen God in, maar toch is God ze genadig – dat vindt hij niet aanvaardbaar voor Nineve. Hij en al zijn volksgenoten zijn het waard om gezegend te worden. Maar de Assyriërs en met name mensen in de hoofdstad, zij moeten wel gestraft worden voor hun onrecht. Zo gedraagt Jona zich alsof hij recht heeft op genade. Een verkeerd zelfbeeld dus.

Daarom kan hij ook gerust slapen in het ruim als er een storm komt. God hém treffen? Dat zal toch niet. Hij hoort bij Gods volk. En als hij zondigt, en dat doet hij, door juist de heel andere kant op te gaan dan God van hem wil, als hij zondigt dan zal God hem toch wel genadig zijn!? Maar wat God goed vindt voor Nineve: een oproep om zich te bekeren. Dat vindt hij ook goed voor Jona: de storm is een oproep om zich te bekeren. Want Jona is op de verkeerde weg.

Je kunt op verschillende manieren op de vlucht zijn voor God. Je kunt door schade die je hebt opgelopen in de kerk of in je gezin moeilijk in God geloven. In genade, in liefde, in onvoorwaardelijke aanvaarding zonder tegenprestatie. Je kan je niet voorstellen dat zoiets bestaat. Of je hebt allerlei intellectuele argumenten waarom het niet kan wat er in de Bijbel staat. Bijvoorbeeld die vis bij Jona. Laat me niet lachen. Je kunt door het lijden in de wereld zo ingekapseld worden, dat je God niet meer kan vinden. Ook dat kan innerlijk een vlucht zijn bij God vandaan. Het probleem is, dat zagen we vorige week ook al, God is al daar waar jij heen vlucht. Hij is overal. Hij is in alles. En hij wil je heel

graag gelukkig hebben. Dat je het goed hebt en liefde vindt. Dat je je aanvaard weet en niet altijd op je tenen hoeft te lopen. Hij wil heel graag dat je kennismaakt en verbonden blijft met Jezus Christus.

Daarom zal hij altijd omstandigheden gebruiken om je tot nadenken te stemmen. Dat kunnen negatieve omstandigheden zijn. Maar net zo goed enorme zegen. Ik hoorde vorige week een gebed uit een zusterkerk, waarbij gebeden werd voor de mensen in Amerika, die te lijden hadden onder de orkaan Ida. Vervolgens werd er gevraagd dat ze wel Gods roepstem zouden verstaan en zich zouden bekeren. Maar Gods roepstem zit niet alleen in rampen. Niet alleen in een storm, een aardbeving, een overvloed aan regen. Gods roepstem zit in alles. Niet alleen in regen, maar ook in zegen. God wil heel graag dat je bewust leeft. En zal alles in het werk stellen je dichter bij Jezus te krijgen.

En dat geldt voor ieder mens. Denk niet dat christenen meer recht op voorspoed hebben ofzo. Nee, ook iemand die gelooft heeft genade nodig. Heeft het nodig om steeds weer dicht bij Jezus te zijn. Vandaar dat het prachtig is dat we vandaag Avondmaal vieren. God roept je bij brood en wijn. En wil je verzekeren dat hij het goede met je voorheeft. Dat hij jouw geluk op het oog heeft. En dat van ieder mens. Dus brood en wijn is niet om voor jezelf te houden. Maar om uit te delen. Zegen is altijd deelbaar.

Op de een of andere manier zit vluchten voor God in ieder mens. Het mooie is dat God je dat niet verwijt. Maar je oproept om dicht bij hem te komen. Dat gold voor Jona. Dat geldt voor jou en mij. Dat gold voor Nineve. Dat geldt voor alle mensen om ons heen in deze grote stad. Wij worden, net als Jona, geroepen om profeet te zijn. Jona dacht te hoog van zichzelf en zijn volksgenoten. Dat weerhield hem ervan om echt inclusief te zijn. God laat ons in het avondmaal zien dat wij, net als ieder mens, genade nodig hebben. Dat besef helpt je om deze stad te dienen. En zo Jezus present te stellen. Laten zien dat hij het beste met iedereen voorheeft. En niet iemand is om voor te vluchten.

Amen